

Jak zdiagnozować swoją gminę

Każda polska gmina ma obowiązek tworzenia warunków do wykonywania prac związanych z selektywną zbiórką, segregacją i składowaniem odpadów, w tym ZSEE. Nowa Ustawa o utrzymaniu czystości i porządku w gminach z 1 lipca 2011r. (Dz. U. Nr 152, poz. 897) nakłada na gminę obowiązek tworzenia selektywnych punktów zbierania zużytego sprzętu elektrycznego i elektronicznego. Prawo to funkcjonować będzie od dnia 1 lipca 2013r. i wtedy gminy przejmą na siebie obowiązek zbierania odpadów oraz tworzenia punktów selektywnej zbiórki odpadów niebezpiecznych, w tym ZSEE. Jednakże w wielu polskich gminach od dawna wyznaczone są punkty zbierania elektroodpadów, a informacje o istniejących dostępne są dla mieszkańców. A jak jest w Waszej gminie?

...na początek

- a) Sporządźcie metryczkę gminy, w której przedstawicie wszystkie ważne informacje o swoim miejscu zamieszkania.

...a następnie

- b) Dowiedzcie się, jak gmina, w której mieszkacie zarządza odpadami, a w szczególności jakie działania podejmuje w sprawie elektroodpadów? Czy w związku z nowym prawem władze gminy podjęły jakieś aktywności? Czy na terenie gminy planowane są jakieś działania społeczne w związku z tym? Gdzie w najbliższej w okolicy możecie oddać elektroodpady? Czy urzędnicy znają takie miejsca i czy wiedza o nich dostępna jest dla mieszkańców Waszej gminy?

Forma wykonania: ankieta, reportaż, wywiad, opis sytuacji (poniżej przykłady).

Przykład 1: możecie przeprowadzić krótki wywiad z pracownikami urzędu gminy nt. funkcjonowania gospodarki odpadami, w tym ZSEE w Waszej miejscowości.

Przykład 2: możecie zrobić reportaż o tym „jak gmina przygotowuje się do wdrożenia zapisów nowej ustawy, a jak dotychczas rozwiązywała problem odpadów, w tym ZSEE na swoim terenie”, popierając to samodzielnie wykonanymi zdjęciami, własnymi obserwacjami i analizą zdobytych materiałów informacyjnych i dokumentów.

Przykład 3: możecie swoimi słowami opisać działania podejmowane w Waszej gminie w ciągu ostatniego roku, w zakresie zwiększenia efektywności i ilości zebranych odpadów, w tym ZSEE powstających na jej terenie, na podstawie danych pozyskanych z zasobów informacyjnych urzędu gminy, miejskiej biblioteki i Internetu.

Przykład 4: możecie przeprowadzić krótką anonimową ankietę pogładową wśród mieszkańców gminy zawierającą pytania, w tym m.in:

Czy wie Pan/Pani, co to są elektroodpady/ elektrośmieci bądź ZSEE?

- nie
- jeśli tak, podaj przykłady

Czy wie Pan/Pani, co należy robić z ZSEE?

- nie
- jeśli tak, podaj przykłady

Czy wie Pan/Pani gdzie w pobliżu Pana/Pani zamieszkania funkcjonuje stały punkt zbiórki elektroodpadów/ elektrośmieci?

- nie
- jeśli tak, powiedz gdzie

Co Pan/Pani robi ze zużytym sprzętem elektrycznym i elektronicznym?

- wyrzucam jak wszystko do śmieci
- wystawiam do piwnicy, na pawlacz, itp.
- oddaję rodzinie, znajomym, bo może się przyda
- oddaję w sklepie kupując nowy sprzęt
- odwożę do znanych mi punktów odbioru ZSEE

Czy zna Pan/Pani substancje niebezpieczne zawarte w ZSEE?

- nie
- jeśli tak, proszę wymienić kilka z nich

Czy wie Pan/Pani, co oznacza znak przekreślonego kosza na sprzęcie elektrycznym i elektronicznym?

- nie
- jeśli tak, proszę opowiedzieć

Forma opisu: opracowanie wyników ankiety w formie np. wykresów oraz sformułowania wniosków.

...a teraz

- c) Sprawdźcie czy na terenie gminy są ogólnodostępne informacje o firmach zajmujących się odpadami niebezpiecznymi (np. świetlówki, baterie, akumulatory) i komunalnymi (pochodzącymi z gospodarstw domowych, powstającymi w obiektach użyteczności publicznej, w obiektach obsługi ludności) oraz o firmach zbierających i przetwarzających elektroodpady.

Pamiętajcie, że firmy prowadzące taką działalność muszą być zarejestrowane w rejestrze Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska (skrót GIOŚ). Główny Inspektor Ochrony Środowiska, dokonując wpisu do rejestru, nadaje przedsiębiorcom podlegającym wpisowi tzw. numer rejestrowy. Przedsiębiorstwa takie muszą ewidencjonować masę zebranych zużytych urządzeń. W raporcie dla GIOŚ muszą podać, ile zebrały sprzętu i jakiego rodzaju. Ponadto sprawozdanie musi zawierać informację o liczbie elektroodpadów przekazanych do zakładów przetwarzania. **Od 1 stycznia 2009 roku obowiązkowi rejestracji w GIOŚ podlegają również skupy złomu i firmy zajmujące się naprawą RTV i AGD.**

Znajdźcie takie lokalne punkty odbioru odpadów niebezpiecznych i ZSEE w gminie, zróbcie listę teled adresową, udajcie się do nich z wizytą, przeprowadźcie wywiad z ich pracownikami.

...na koniec

- d) Znajdźcie na terenie swojej gminy miejsca zaniedbane przyrodniczo, a przede wszystkim zlokalizujcie dzikie wysypiska odpadów, zanieczyszczone zbiorniki wodne, rowy, naturalne zagłębienia. W tym celu wybierzcie się na wycieczkę, wybierając wcześniej miejsca, które planujecie sprawdzić.

Określcie lokalizację znalezionych dzikich wysypisk, zapiszcie rodzaj odpadów na nich składowanych i udokumentujcie je zdjęciami.

Co możecie zrobić z posiadanymi informacjami?

Po pierwsze możecie zgłosić problem do urzędu gminy dołączając do pisma fotografie, po drugie możecie przygotować ulotki informacyjne dla mieszkańców gminy w formie osobistego lub zbiorowego apelu o przykładowej treści:

„My uczniowie szkoły... apelujemy do mieszkańców gminy: nie zaśmiecajcie naszej przyrody, a gdy jesteście świadkami niewłaściwego zachowania sąsiada zwróćcie mu uwagę lub zgłoście skargę do urzędu gminy. Przypominamy, że każda osoba wyrzucająca śmieci w miejscu do tego nie przeznaczonym zapłaci mandat do 5.000 zł. NIE WARTO RYZYKOWAĆ!”

Wszystkie zebrane informacje w pkt. a), b), c) i d) posłużą Wam do wykonania mapy dzikich wysypisk i punktów odbioru ZSEE w I etapie konkursu, a także stanowiąc będą nieocenione źródło wiedzy w dalszych zadaniach.